

A VIDEÓ MINT AZ OSZTÁLYTERMI KUTATÁSOK HATÉKONY ESZKÖZE: AZ ELMÚLT KÉT ÉVTIZED NEMZETKÖZI TAPASZTALATAI AZ ÚJ HAZAI KUTATÁSI LEHETŐSÉGEK TÜKRÉBEN

Győri János *, Páva Rita **

* ELTE PPK Interkulturális Pszichológiai és Pedagógiai Központ

** ELTE PPK

Kulcsszavak: tantermi kutatás, videokutatás, multikulturális oktatás

Noha már korábbi pedagógiai kutatásokban is gyakran alkalmazták a videót, ennek a vizsgálati eszköznek az előnyeire – és egyben az ezzel végzett kutatások módszertani nehézségeire – először igazán *Stigler és Hiebert* (1999) TIMMS-háttérkutatása irányította a figyelmet. Munkájuk során (TIMSS 1995 Video study) arra törekedtek, hogy az IEA-kutatás eredményeinek értelmezéséhez olyan háttérkutatási adatokat biztosítsanak, amelyek annak segítségével magyarázzák az egyes vizsgálati populációk – például kelet-ázsiai és amerikai tanulók – közötti iskolai eredményességben mutatkozó különbségeket, hogy mi az, ami valóban az iskolában, a tanteremben zajlik. Ehhez alkalmazták a videokamerát, az első olyan kutatási eszközt, amely a helyszínen akár nem is jelenlévő kutatók széles csoportja számára teszi térben és időben megoszthatóan elérhetővé, illetve életszerűen követhetővé és bármikor pontosan visszaidézhetővé, elemezhetővé a tantermi történéseket, ami végső soron a pedagógiai jelenségek újfajta megértését teszi lehetővé.

A hazai szakmai környezetben azonban eddig nem terjedtek el a videót is alkalmazó pedagógiai kutatások. Nyilvánvalóan az is hátráltatta a videokutatások elterjedését, hogy maguk a tantermi megfigyelések sem tartoztak a preferált kutatási módszerek közé. Napjainkban azonban Magyarországon is egyre nagyobb az érdeklődés a tantermi kutatások, ezen belül a videóval végzett kutatások iránt. Ez azonban szükségessé teszi, hogy a hazai szakmai közösség is minél többet és mélyebben megismerhesse a videokutatások elméletét, történetét, módszereit, eredményeit.

Előadásunkban először a videóval végzett pedagógiai kutatások elméleti alapjait foglaljuk össze, majd továbbra is az elmélet kontextusába ágyazva bemutatjuk, hogy az elmúlt két évtized milyen gyakorlati eredményeket hozott a videóval kivitelezett pedagógiai kutatások terén: milyen új lehetőségekhez és eredményekhez vezetett a nemzetközi szakmai szintéren, illetve milyen elméleti és módszertani kérdéseket vetett fel a videokutatások által felhalmozott kutatási anyagok értékelése, értelmezése. Ezt követően bemutatjuk, hogy nemrég megkezdett multikulturális pedagógiai kutatásunkban milyen megfontolásokból, milyen kutatási tervezéssel és miként használjuk fel a videót mint kutatási eszközt. A már elért és a továbbiakban remélt eredmények ismertetését követően összegezzük, miért látnánk hasznosnak, ha ez a kutatási eszköz szélesebb körben is elterjedne a hazai pedagógiai kutatások körében.